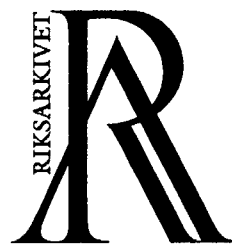

Riksarkivets författningssamling

ISSN 0283-2941

RA-FS 1992: 6

Utkom från trycket
den 28 december 1992

Riksarkivets föreskrifter om tekniska krav för kopiatorer, laserskrivare, telefaxar m. m. för framställning av skrift på papper;

beslutade den 2 december 1992.

Med stöd av 2 § arkivförordningen (1991: 446) beslutar Riksarkivet efter samråd med Krigsarkivet följande föreskrifter om tekniska krav.

Inledning

Dessa föreskrifter specificerar tekniska krav för utrustningar för skriftframställning, vilka skall användas vid framställning av beständiga handlingar. Avsikten är att handlingar skall kunna framställas på ett sådant sätt att de har förutsättning att förbli i stort sett oförändrade med avseende på egenskaper som påverkar läslighet och möjlighet att kopiera eller konvertera till annat medium eller annan typ av databärare, t. ex. genom mikrofilmning.

Föreskrifterna specificerar krav och hänvisar till provningsmetoder för utvärdering av skrift på ett arkivbeständigt papper. Utrustningar som uppfyller dessa krav kan också användas tillsammans med åldringsbeständiga papper.

Vissa egenskaper hos skrift, t. ex. nötningsbeständigheten, är beroende av kombinationen av utrustning och papper. Både åldringsbeständiga och arkivbeständiga papper kan skilja sig åt väsentligt när det gäller egenskaper som är av betydelse för skriftens kvalitet och beständighet. Resultat som erhålls vid provning av *en* kombination av papper och utrustning är därför inte säkert giltiga för en annan kombination.

Dessa föreskrifter är avsedda för bedömning av beständigheten hos handlingar som förvaras i arkivlokaler och andra skyddade omgivningar under lång tid. De är inte tillämpliga på handlingar som förvaras under skadliga förhållanden såsom hög luftfuktighet, som kan främja mikrobiologiska angrepp, hög temperatur, strålning (t. ex. ljus), höga halter av luftföroreningar eller vatten. Eftersom handlingar kan komma att förvaras i oskyddad omgivning innan de överförs till arkivlokaler o.d., är emellertid beständigheten mot vatten och ljus av betydelse.

Kravspecifikationer med samma innehåll har tidigare utfärdats av Statens Provningsanstalt med stöd av skrivmaterielkungörelsen (1964: 504) för användning i samband med godkännande av produkter. Inom internationella standardiseringsorganisationen (ISO) pågår arbete med syfte att

åstadkomma internationella standarder. Riksarkivet deltar aktivt i detta arbete. När sådana standarder trätt i kraft kommer dessa att ersätta de nationella reglerna.

Definitioner

I dessa föreskrifter avses med

arkivbeständighet	förmåga att motstå åldring och nötning, dvs. inverkan av omgivningsfaktorer och hantering,
läslig	varje enskilt tecken kan tolkas,
monokrom bild	bild uppbyggd av <i>en</i> färg, i detta fall även flera färger i avgränsade fält,
polykrom bild	bild sammansatt av mer än en färg där färgerna utgör en del av informationsinnehållet,
skrivmedel	material för framställning av skrift där ingen typ av efterbehandling (värme, strålning eller kemiska medel) förekommer,
toner	pigment och bindemedel som överförs till papperet vid skriftframställningen,
åldringsbeständighet	förmåga att motstå åldring, dvs. inverkan av omgivningsfaktorer.

Omfattning

1 § Dessa föreskrifter specificerar tekniska krav för utrustningar för skriftframställning som skall användas vid framställning av beständiga handlingar. De är avsedda för handlingar som utgörs av skriven eller tryckt information på papper.

Utrustningar för framställning av monokrom skrift skall uppfylla kraven i 3–10 §§. Utrustningar för polykrom skrift skall uppfylla kraven i 3–12 §§.

Föreskrifterna är tillämpliga vid skriftframställning där efterbehandling förekommer. Med efterbehandling avses behandling av handlingen med värme, strålning eller kemiska medel.

Kravspecifikationer för skrivmedel där ingen sådan efterbehandling förekommer finns i Riksarkivets föreskrifter (RA-FS 1992:4) om tekniska krav för skrivmedel för framställning av skrift på papper.

Bindande referenser

2 § Följande regler och standarder innehåller krav som, genom referenser i texten, även utgör krav i dessa föreskrifter. Vid tiden för utgivningen av föreskrifterna gällde de utgåvor som anges.

ISO 554:1976	Standard atmospheres for conditioning and/or testing – Specifications
ISO 5-3:1984	Photography – Density measurements – Part 3: Spectral conditions

SCAN-P 16:76	Papper och papp – Dragstyrka och töjning – Pendelapparat	RA-FS 1992:6
SCAN-P 38:80	Papper och papp – Dragstyrka, töjning och brottarbete – Metod baserad på konstant töjningshastighet	
SCAN-P 17:77	Papper – Vikstyrka – Köhler-Molin apparat	
SS-EN 45 011:1989	Certifieringsorgan – Allmänna krav vid certifiering av produkter	
RA-FS 1992:7	Riksarkivets föreskrifter om provningsmetoder vid utvärdering av kopiatorer, laserskrivare, telefaxar m. m. för framställning av skrift på papper	

Tekniska krav

3 § Skriften skall vara sammanhängande och väl definierad. Bedömning skall utföras enligt 4 § RA-FS 1992:7. Skriften skall ha jämn färgstyrka.

På handling framställd med kopiator skall skrift kunna återges intill ett avstånd av 6 mm från ytterkanten.

4 § Färgstyrkan hos monokrom skrift skall, efter belysning i enlighet med 5 § RA-FS 1992:7, minst motsvara färgstyrkan hos gråskala nr 2 vid bestämning enligt 9 § RA-FS 1992:7.

Hos polykrom bild får skriftens färgstyrka ändras, dock inte i sådan utsträckning att handlingens informationsinnehåll förändras. Gränsvärden kommer att fastställas efter undersökning av ett antal utrustningar.

5 § Färgstyrkan skall, efter behandling med vatten enligt 6 § RA-FS 1992:7, vara oförändrad vid bedömning i enlighet med 10 § RA-FS 1992:7.

Endast en svag missfärgning av papperet accepteras. Ändringen, bestämd som visuell optisk täthet i reflektion enligt ISO 5, får inte överstiga 0,05.

6 § Skriftens beständighet mot nötning skall, vid provning i enlighet med 7 § RA-FS 1992:7, vara lika god som beständigheten hos skrift med referensbläck.

7 § Intilliggande lager av prov, som förvarats i kontakt med varandra med belastning i enlighet med 8 § RA-FS 1992:7, skall kunna säras utan att synliga defekter uppstår. Spår av skriftöverföring accepteras.

8 § Handlingens dragbrottkraft respektive töjning vid brott skall vara minst 90% av det obehandlade papperets (referenspapperet). Provning skall utföras enligt 11 och 12 §§ RA-FS 1992:7.

Om handlingens dragbrottkraft och/eller töjning vid brott inte uppfyller dessa krav skall handling och referenspapper förvaras vid 100 °C och 50% relativ luftfuktighet (RH) under 6 dygn. Efter åldringen skall handlingens

dragbrottkraft respektive töjning vid brott vara minst 90 % av referenspapperets.

9 § Handlingens viktal skall vara minst 80 % av referenspapperets. Provning skall utföras enligt 11 och 13 §§ RA-FS 1992: 7.

Om handlingens viktal inte uppfyller dessa krav skall handling och referenspapper förvaras vid 100 °C och 50 % RH under 6 dygn. Efter åldringen skall handlingens viktal vara minst 90 % av referenspapperets.

10 § Utrustningen skall även i övrigt vara lämplig för framställning av beständiga handlingar.

Speciella krav för utrustningar som genererar polykrom skrift

11 § Vid förvaring vid 100 °C och 50 % RH enligt 11 § RA-FS 1992: 7 får skriftens färgstyrka ändras, dock inte i sådan utsträckning att handlingens informationsinnehåll förändras. Gränsvärden kommer att fastställas efter undersökning av ett antal utrustningar.

12 § De krav som anges i 8 och 9 §§ gäller också för handling/referens som förvarats vid 100 °C och 50 % RH under 6 dygn.

Provningsrapport

13 § Provningslaboratoriet skall i sin rapport ange följande:

- a) noggrann identifiering av det provade materialet,
- b) datum och plats för provningen,
- c) klassificering avseende typ av utrustning,
- d) antal provföremål använda vid provningen,
- e) tillhör till utrustningen,
- f) erhållna provningsresultat vid provning enligt dessa föreskrifter,
- g) iakttagelser av annan typ som kan ha betydelse för beständigheten hos handlingar,
- h) avvikelser från dessa föreskrifter och andra omständigheter som kan ha påverkat resultaten,
- j) ett uttalande om materialet uppfyller eller inte uppfyller kraven i dessa föreskrifter; i det sistnämnda fallet skall skälet specificeras.

Villkor vid certifiering

14 § Om handlingar framställda med utrustningen uppfyller ovanstående krav kan certifikat om överensstämmelse med dessa föreskrifter utfärdas av den som ackrediterats som certifieringsorgan i enlighet med SS-EN 45011.

I certifikatet skall anges pappersformat, ytvikter och tonerbeteckningar samt om utrustningen uppfyller kraven vid framställning av dubbelsidiga handlingar.

Produkt som levereras med den beteckning som anges i certifikatet skall överensstämma med den som användes vid provning för certifiering.

I samband med certifieringen kan produkten tilldelas ett registrerings-

nummer av certifieringsorganet. Detta nummer får anges på utrustningen och tillhör till denna.

Certifierad produkt får märkas med orden "Svenskt arkiv". Användningen av denna märkning regleras i lagen (1990:783) om skydd för beteckningen svenskt arkiv.

Certifikat skall utfärdas för en tid som inte överstiger ett år. Certifierad produkt skall genomgå återkommande kontroller för att tillgodose att dess konstruktion och egenskaper samt egenskaper hos handlingar framställda med produkten överensstämmer med resultaten som erhöles i samband med certifieringen. Den övervakande kontrollen skall regleras i ett avtal mellan tillverkare/leverantör och certifierande organ. I detta avtal skall anges förfarandet vid ändring av produktens beteckning, konstruktion eller sammansättning. Avtalet skall även innehålla bestämmelser angående tillverkarens produktkontroll.

1. Denna författning träder i kraft den 28 december 1992.

2. Föreskrifterna kommer att kungöras i engelsk översättning. Innan sådant kungörande har skett kan en preliminär översättning erhållas från Riksarkivet.

ERIK NORBERG

Britt-Marie Östholm